

DE COMPLEXITEIT VAN DE BELGISCHE FISCALE WETGEVING

Victor Dauginet

In deze korte maar heldere bijdrage opent de auteur met een opsomming van allerhande fenomenen die onze fiscaliteit nodeloos complex maken. Hij geeft daarna kort aan wat de gevolgen zijn van deze complexiteit en vervolgt daarop zijn betoog met enkele concrete richtlijnen voor een vereenvoudigde fiscaliteit. Tot slot schetst de tekst kort de problematiek van door- en afwenteling van fiscale druk, een fenomeen dat al te vaak over het hoofd wordt gezien bij het ontwikkelen van fiscaal beleid.

Fenomenologie van een ontspoorde complexiteit

De complexiteit binnen de Belgische fiscaliteit heeft vele gezichten:

- Bijvoorbeeld het lachwekkend verschil in wetgeving ten aanzien van successierechten tussen de verschillende gewesten waardoor men aan **“sterfshopping”** moet doen. Als je laatst woonde in Vlaanderen, betalen je te verre erfgenamen of legatarissen 65 %, in Brussel 80 % en in Wallonië 90 %. Tenzij je natuurlijk een “stichting in het leven roept die je moet afschaffen onder druk van de media.
- Dan is er de **“gemeenteshopping”**. Op de ene plaats betaal je 10 % gemeentebelasting. Op de andere plaats niks.
- Ook het **woordgebruik is vaak nodeloos ingewikkeld en wazig**. Naast woorden als “aanslagbiljet”, “dwangbevel”, “forclusie”, gebruikt men ook uitdrukkingen als “wanneer de belangen van de schatkist in gevaar zijn” en “normale verrichtingen van het beheer van een privé vermogen”.
- De **voortdurende wijzigingen van de wetgeving gebeuren op basis van “steekvlampolitiek”**. “De flipflo in de chips moet eruit” zei ooit een socialistisch minister (Colla). Maar vermits België zo slecht beheerd wordt, zijn er altijd begrotingstekorten zowel bij de opstelling als bij de controle ervan.
- Nu gaat men **alles oplossen met de “strijd tegen de fiscale fraude”**. Namelijk dat geld waarvan we nog niet weten wat het is of zal zijn. Dat liedje wordt sinds onheuglijke tijden gezongen. Nu door internationale samenwerking wat vooruitgang wordt geboekt is het hek van de dam ... ALLES wordt opgelost met dat geld.
- Ondertussen doet men niets anders dan **sluipend allerlei vermogensbelastingen verhogen zonder ze bij die naam te noemen** (liquidatiebelasting, autobelasting, voordelen op huizen, etc.)
- Ook zijn er **allerlei kleine wetjes met kleine belastinkjes** zoals een minimumbelasting omdat je een vennootschap bezit of accijnzen die altijd verder stijgen en die altijd in nieuwe teksten worden gegoten.
- Er is ook **vermenging ontstaan tussen strafrecht en fiscaal recht** waardoor de fiscale **verjaringstermijnen de facto zijn afgeschaft**.
- Bovenop dit alles zijn de **belastingregels ook gespreid over allerhande overheidsniveaus**. Je hebt federale belastingwetten, gewestelijke, provinciale én gemeentelijke.
- Dan heb je ook nog eens de voor de meeste mensen **volkomen onbegrijpelijke procedurewetten**. Hoe moet een burger nog weten wat hij moet betalen, wanneer en indien hij er niets van verstaat, waar hij terecht moet voor uitleg? Hoelang gelden zijn rechten?
- De omgekeerde fiscaliteit zijn de **toelagen en subsidies**. **Wie kent ze?** Hoelang kun je ze uitoefenen.

Samengevat: hoe kun je nog zekerheid hebben over je correcte, financiële verhouding met de overheid? In de feiten kan dat enkel nog voor wie dure adviseurs kan betalen of een vroeg gepensioneerde militair is.

Gevolgen van deze fenomenen

Een politieke overheid die iedereen alles kan wijsmaken, zoals dit nu op een extreme manier gebeurt. Niemand begrijpt er wat van.

Hoe moet het dan wel?

Een transparant belastingsysteem dat eenvoudig is, gebaseerd is op fundamentele gedachten, en dus niet op een wirwar van duizenden regeltjes.

Daarvoor moet men dan ook een vaste lijn aanhouden. Wil je belasten op verbruik? Wil je belasten op vervuiling? Wil je belasten op energiegebruik? Wil je belasten op alles wat personen ontvangen, ongeacht de kost die ze maken om dat inkomen te behalen? Wil je vennootschappen enkel belasten op wat ze uitkeren? Het mag voor mij allemaal als er maar een duidelijke en strakke lijn wordt aangehouden. Aanvullend moeten de administraties ook meer bevoegdheid krijgen om voor de continuïteit van het systeem te zorgen zodat het niet om de haverklap wordt gewijzigd.

Aandachtspunt: doorwenteling en terugwenteling

Een fundamentele zwakte van vrijwel elk belastingsysteem bestaat erin dat de werkelijke druk van de belasting niet terecht komt bij wie de belastingrekening betaalt aan de overheid, maar wel aan wie die belasting kan doorgerekend worden door die belastingbetaler.

Zo wordt bij voorbeeld de zware belasting op arbeid wordt voor een stuk doorgewenteld naar de werknemer maar ook op de consument, en uiteindelijk op de tewerkstelling (zie het verdwijnen van de industrie in België). Met andere woorden, de belastingheffer raakt meestal iemand anders dan degene die hij werkelijk belast.

De gemeenten heffen belastingen op de markten, de belastingadministratie heft voorheffing op de prijs om op de markt te staan maar heft eveneens op de gemeentebelasting daarop. Ofwel betaalt de bezoeker op de markt die prijs erbij, ofwel verdwijnt de marktkramer ten voordele van de supermarkt.

Met andere woorden, een belasting moet raak schieten, goed wetend dat als men niet goed oplet de belasting terecht komt bij de economisch zwakste.

Als je die logica toepast op een verbruiksbelasting zoals de btw, dan is het logisch een lage btw te hebben op primaire verbruiksgoederen en een hoge op luxegoederen..

Bio

Victor Dauginet is een advocaat gespecialiseerd in rechtszekerheid binnen de fiscaliteit. Zijn kantoor Dauginet heeft dan ook 13 advocaten die uitsluitend werkzaam zijn in deze branche. De auteur geeft ook sedert 8 jaar les aan de Fiscale Hogeschool en de Universiteit Antwerpen.